

DEBRECZENI ELLENŐR.

Politikai, közigazgatási s társadalmi lap.

A SZABADELVÉPÁRTI KÖZLÖNYE.

Megjelen hetenkint ötször, u. m. Hetfőn, Kedden, Szerdán, Csütörtökön és Szombaton.

Előfizetési feltételek: helyben hához hordva vagy vidékre postán küldve. Egész évre 10 frt. Félévre 6 frt. Negyedévre 2 frt 60 kr. Egy órára 1 frt.

Hirdetési díj: öt hasábon petitsor 6 krajczár. Nagyobb terjedelmű s többzetben megjelenő hirdetéseknek leengedés történik. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nyitási költségek minden sorra 20 kr. Ezek a szerkesztő által vétetnek fel.

Meghívás.

A debreczeni szabadelvű párthoz tartozó t. polgártársakat általában, valamint a nevezett párt intéző bizottságának minden bel- és kültagját...

Tárgyak: a folyó január hó 24-én megrendendő városi bizottsági tag választás feletti megállapodás, s több igen fontos városi és párt-ügy.

Tisztelettel

K. Tóth Antal, h. elnök.

Debreczen, jan. 17.

(+) A hazetéri hírek kovács műhelyében elnyugodott a porlány. Minden nagyobb szabásu hadművelet látszólag abban hagyatott.

De csak látszólag. Mert az oroszok lassu, de folytonos előnyomulásuk által titkosan egy végzetes csapásra készülnek Törökország ellen és egy nagyszabású seregösszpontosítás által Ruméliában, nyomtatékat akarnak szerezni követésüknek!

Angolország pedig a dilemmák oceaánján evez! Beaconsfield nem szeretné, hogy az angol történelem elmondaná majdan az ő kormányáról, hogy annak kormányzatsága alatt veszté el Anglia a keleti kérdésre való befolyását!

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczaja.

A csillag-csárda.

Bünyügi beszély.

— Irta: Streckfuss Adolf. —

IX.

Azorgyilkosok leleltározása.

(Vége.)

Grawald bünyűségének legkiáltóbb bizonyítékai azonban a boros pincében felfedezett titkos pénzszekrény képzete. Ewald valamelyik ő csendes őrnagyán, midőn a többi házbeli már lenyugodott — tolvajkulesait alkalmazásba vette.

Még a legvázasabb büntetés is követ el olykor megmondolatlannal badarságot, mely végre is leleltározhatja, így Grawald apó sem határozhatta el magát arra, hogy az értékes óráit és lánczot elássa valahol az erdőben, hanem inkább a titkos pénzszekrénybe tette, melyet minden emberi szem elől és különösen a kis neveléses tanár elől biztosan el-

rátia, hogy vajjon a fegyverszünet és illetve a béke-előfeltételek megállapításánál mily rendszabályok által gondoskodott Nagybritania érdekeinek a keleti kérdés rendezésével szemben leendő — megóvásáról!

Es Derby lord határozott feleletet ez interpellációra adni képes nem lesz! Oroszország hallgatag, mint egy sphinx és a szt. jamesi cabinet csak tördeli kezét kétségbeesésében és gyámsálgatásában!

John Bullt Oroszország csuful rászedte, és rutul kelepcebe ugrotta! Midőn Plevna elesett, azt mondták a Themisnél: „Verik Törökországot, jó beefsteaks lesz belőle, mi is eszünk abból, csak hadd puhuljon!”

Ettől a pecsenyétől azonban nem fog kopni a John Bull aza!

Mert Oroszország — a mint látszik — siettetni fogja a békekötést és Törökország, nehogy még a szintén álítózó John Bull számára is keljen cizmekokat löknie, inkább csak Oroszországot igyekedzen kielégíteni és az egy helyben tipegő szt. jamesi cabinet már csak a lakoma szájával lesz kénytelen beérni! Nem kapja sem Egyiptust, sem Kretat, sem a Dardanellák nem lesznek elzárva az orosz lobogó előtt, hanem igenis Oroszország megkapja az utóbbi kedvezményt és megtestesítendit mindazon európai és ázsiai vágyait, melyeket a sajtó már nem egyszer leleplezett!

Fabius Cunctator politikája Angolország részéről ez egyszer nem fizette ki magát!

A történelem föl fogja jegyezhetni, hogy Victoria királyné uralkodása idejében Beaconsfield kormánya alatt Anglia elveszté keleten a legfőbb prestige-szeropét!

— Az osztrák kiegyezési bizottság, tegnapelőtt ülésre gyűlt ugyan, de nem tanácskozott sem a 80 milliós bankadóság kérdésében, sem a quota ügyben. Képviselői körökben beszélik, hogy ez a kormány óhatására történt minthogy a kormány reméli, hogy a magyar miniszterekkel a függő kérdésekre nézve most létrejö az egyesség.

— Az országos magyar képzőművészeti társulat világtárlati szakosztálya I. hó 13-án tartott ülésében elhatározta, hogy az év febr. 5-éig elfogadja s bíralt alá véletl még ama bejelentett vagy időközben bejelentendő műveket, melyek e határnapig a műcsarnokba becsillagtattak. Együttal késznek nyilatkozott a szakosztály, hogy kívánatra a beérkezett művek együttes csomagolására s vasútra való feladását is elvállalja, de oly feltétellel, hogy az illető művészek, a reájük aránylag eső költségeket megfizetik. — Ugyanezen ülés a Münchenben és Párisban tartózkodó hazai művészek számára, külön bíráló bizottságokat szervezett.

— Rövid hírek. — Graf Cronwille fokamarás és monarchiának Alfonso király menegzőjére kiküldött képviselője már elutazott Madridba. Kiszéretében vannak: Windischgrätz hg., gr. Festetics Gábor, Lichtenstein hg és Solvas-Braunfels hg. — Bawarowsky egy

rejtve hitt. Grawald elfogatása után a bizonyítékok napról napra szaporodtak úgy ellene mint fia ellenében. Azon balta, melyet a vén Frigyes a csillagcsárdában kikövesített volt, teljesen beleillett azon lékbe, mely a meggyilkolt fején mutatkozott. Azon kötelek pedig, melyekre a hullát lesüllyesztett kövek kövte valának azon kötelekről leemeltett daraboknak bizonyultak, melyeket a baltával együtt Grawald állandón hordozott magával szekerén. Ez elővigyázati rendszabály volt keréktörés esetére, mely a rosz utakon könnyen megeshetett. Andris szürke kabátján talált csak hiányosan kimosott vérfolt valamint az apa és fia lábelleinek összemérése azon metszetekkel, melyeket Werder az izsápban talált lenyomatok után készített, a bizonyítékokat betetőzték.

Grawald börtönében a következetes tagadás rendszere mellett híven megmaradt és vonakodék a vizsgálóbíró azon kérdéseire válaszolni, melyeket ez előre terjesztett. A folyton gyarapodó bizonyítékok egész halmozást, mint Werder roskaratu koholmányait, melyekkel őt elveszteti és Heiwald urat tisztára mosni szándékozik — visszautasítja. Ezen kimondása mellett tántorítatlanul megmaradt és ellenmondásokba sohasem keveredett, mert arra nem volt rávehető, hogy valamely határozott vallomást tegyen. Megátalkodott szilárd elhatározását, a különben büntetésekre oly rettenetesen natni szokott nagános fogság sem ingatta meg.

Képes volt csaknem egész napon át mozdulatlanul ülni magános börtönében.

bécsi pénzintézet igazgatótanácsosa eltűnt az osztrák fővárosból: állítólag 200,000 fr adósságot hagyott hátra. — A város könyv- és delegátói ülésekor azonnal szét fog osztani.

Még egyszer „ügyvédi kamara.”

A „Debreczeni Ellenőr“ folyó hó 14-én megjelent 9. számában „Ügyvédi kamara” felirással egy cikk közöltetett, melynek értelme oda megy ki, hogy ezen cikk szerzője a debreczeni ügyvédi kamarának sem a lejelőtt 3 év alatt működött választmányával nincs megelégedve, sem az újonnan választandó tisztikarhoz, melynek névsora a vasárnapi értekezleten már előre megállapított, semmi reménységet nem köt, e mellett azon nézetének ad kifejezést, hogy az ügyvédi kar vitális érdekei azért voltak eddig és lesznek ezután is veszélyeztetve, mivel az újonnan alakuló választmány elé bizonyos programot ki nem tűzettek.

Mint a most működése végén álló választmány egyik tagja — és mint az alakuló választmány egyik feljelőtje, szükségesnek vélem ezeket elmondani a megválasztandó választmányok is védelmére egyéni nézeteimet röviden elmondani.

Kétségtelenül igaz, hogy az ügyvédi kamarák mostani szervezetében, a részokre kiszabott igen szűk hatáskörben nem képesek megfelelni azon várakozásnak, a melyet hozzájuk alakulásuk előtt kötöttünk és nem képesek az ügyvédi kar veszélyeztetett érdekeit mindenkor megővni.

De cikkrő ur téved, midőn e miatt a kamarák választmányát okolja, mert az ok nem mindig a választmányban, hanem egyébként — és legfőképpen az ügyvédi testület nagy többségével fájdalommal tapasztalt közönységekben rejlik.

Vajlon a választmányok-e okai annak, hogy mostanában az igazságszolgáltatás körébe vágó legfontosabb törvényjavaslatok is törvénytöréseknek a nékűk, hogy azok előzetesen az ügyvédi kamarákhoz közöltetnek, s azokra nézve a kamarák véleménye megkérdetése?

Vajlon a kamarák tisztikarában rejlik-e a hiba akkor, midőn a kamarák évi jelentésükben, a törvénynek megfelelőleg, felterjesztik az igazságügyminiszteriumhoz a jogszolgáltatás és különösen az ügyvédség terén tapasztalt hiányok orvoslására célzó indítványait, s azokra az igazságügyminiszterium egyszerűen azzal felel, hogy a felterjesztést tudomásul vette.

Es vajlon a kamarák tisztikar lehet-e okain az az, hogy a törvény által oly hatáskörrel ruházott fel, melynek fogva egyszerű kezelő gőpezetnek s metev feyvelmi bíróságunk mutatkozik.

Egyébiránt ha cikkrő ur azon nézetben van, hogy az ügyvédi kar veszélyeztetett érdekeinek megóváása s az általa is feleltett égett bajok orvoslására egyedül a kamarák vannak hivatva, akkor is téves utat követ, midőn a helyett, hogy az értekezlet által megállapított tiszti névsornak szerinte érdemtelenségei helyett érdemesebbeket hozott volna javaslatba és nézeteinek illetékes uton igyekeznek érvényt szerezni, a még meg választott tisztikar ellen már előre váddal lép s helyteleníti, hogy a tisztikar programmal el nem látatik.

Hízen az ügyvédi kamarák a magok befolyását nemcsak a választmány, hanem felképpen a közgyűlések után gyakorolják, a közgyűlések pedig nemcsak a tisztikar, hanem minden kamarai tag egyformán tényezője, s minden egyes kamarai tagnak jogában áll az általa észlelt bajok orvoslására a közgyűlésnek indítványokat terjesztene s, indítványoknak a többséggel megszerezni s azokat ékelték érvényre emelni.

Kövesse ez utat a cikkrő ur is és meg fog győződni, hogy a választmányban nem

Andris eleinte ép ilyen konok volt, de ellentárlási ereje csakhamar megtört. Midőn vizsgáló bírja kifejté előtte az ellene felvett összes bizonyítékokat, midőn kinyilatkoztatá előtte, hogy az esküdték azon esetre is ki-mondandják feje a „vétkes” szót, ha nem is vallana be semmit, de hogy viszont egy bíráló önállomása által büntetésének enyhítését eszközölheti, midőn nappal az órákon át folytatott kihallgatások által kifáradva, — mégis nyugtalanul hánykolódott börtöne fekhelyén — régi daczoskodását tovább folytatni magaszt.

Terjedelmes vallomást tön nemcsak Scharnau mikénti meggyilkolása felől, hanem azon előbbi büntények felől is, melyeket szintén atya és elhalt bátyja társaságában elkövetett volt!

Grawald ötötte agyon és rabolta ki Saworski marhakereskedőt; ő követétek el azon postarablást is, melynek a kovcsvezető áldozatává lett, — végtrőe ő gyilkolta le fiatal Andrisal együtt Scharnau-t is. Andris egyszer valómsra bíratta, többé mit sem hallgatott el; sőt még egy negyedik gyilkoságról is szólott, mely felől pedig nem is kérdezett. — Ezen a csillagcsárdába betért szerencsétlen föld, kinek nevét Andris küloben szintén nem ismerté — senki sem tudott semmit.

Andris lelkiismerete a fenti vallomások által megkönnyebbült, nyugodtabban tért vissza börtönébe.

Grawald fia kihallgatásának bevégetével tüstént az vizsgáló bírő elé hivatott és előtte az ímért felvett jegyzőkönyv szóról-szóra fölolvastatták; — de ez sem ingatta meg a megöszült büntöst. — Megmaradt előbbi tagadása

akadályt, hanem segédkezett fog nyerni minden észszerű indítvánnyal. E mellett aztan még a sajtó utáni felszólalások és összejvetések, értekezletek tartását is igénybe veheti a nélkül, hogy a tisztikart kellene mulasztással vádolnia.

Egy vál. tag.

A hegyaljáról.

F. évi január hó 2-án Zombor és Szerecs közti rablogylakosság történet, melyről eddig következők jöttek napvilágra:

F. hó 2-án Szántón az adóhivatal egy 14 ezer frittal terhelte kúdeményt adott fel, melyet a szántói postahivatal még az nap elküldött. Mikó Imre szántói hentes, ki darab utig Hajner szántói gubásmeesterrel ennek kocsiján követte a postát, Mád városánál a postával menő Pingor nevű postakocsishoz a postakocsira felkerekedett, s utközben a mádi ketős korszamál itallá kínálta meg, s ott mindketten iszogattak. Utjokát folytatván, midőn már Zomboron áthaladtak, Mikó Pingor postakocsis balfele mellett annak fejébe lött; Pingor szörnyet halt s a kocsiról leest. Mikó ekkor a kocsival az országútról letért, a postakocsit távolról követő Hajnerrel a postakocsit feltörte; az összes küldeményeket egy leleszomagon híán elrabolták s még az nap Szántóra vittek, hol a büntény többi részével még azon éjjel megosztokodtak. A gyilkosság nem nagyon távol a szerencsi pályaudvartól történt. A vizsgálatok eddig kiderítettek, hogy a büntény részesei s talán szerzői voltak: Kovács Károly volt szántói polgármester s jelenleg szántó város főbírája és Mocsár Sándor város rendőr-kapitánya. E két utóbbi a pénzből 3—3 ezeret kapott. Hajner 4 ezeret, Mikó a gyilkos, a többi majd 5000 frittnyi összeget tartotta meg s vele ellillant és még eddig nem is találták fel. A három elsőnél a 10 ezer frittnyi összeg megalátott s a bíróság kezeibe jutott. A nyomozásokat, mint vizsgáló bírő, Kolos Barna, szerencsi kir. albir. vezető, mellette működök Szatmár Kálmán szántói kir. járásbíró és Eötvös Károly abaujmegyei rendőr-kapitány. K. V.

Debreczen sz. kir. város polgármesteréről.

Hirdetmény.

Az 1870. XLII. t. cz. értelmében három évre választott törvényhatósági bizottsági tagok közül az időközben tagsági képességeket veszítetteknek, valamint az elhalt és leköszönt tagoknek helyei az újczett törvény 29. §-a értelmében minden év végével a választókerület által töltnék be, mely által megválasztottak; — chez képest az időközben törvény értelmében üresedésbe jött tagsági helyek betöltése, a törvényhatósági bizottságunk folyó év január 2-án tartott közgyűléséből 4. szám. alatt kelt határozattal elrendeltetvén, a pótválasztásra határodtól f. év január 24-dik nap ja kitűztett.

Betöltendő pótválasztás által; az V-dik választó kerületben (varga-utca) három hely; választási elnök Dalmy Károly, választási helyiség a városbaza kis terme; — a II-dik választókerületben (Péterfalva-utca) két hely; választási elnök Varga Lajos, választási helyiség a ref. egyház tanásterme; — VI-dik választókerületben (piazz-utca) két hely; választási elnök Armós Bálint, választási helyiség a városbaza nagy terme.

A fentebb elősorolt kerületek választóinak — a választás alkalmával személyesen elő-mutatandó — igazoló jegy fog kézbesítettetni, s a szavazat lapok is ugyanakkor fognak közöttük kiosztatni, melyekre minden választó anyny nevet jegyez fel, a hány bizottsági tagot választ ezáltal azon kerület, melyben ő választásra jogosítva van.

mellett. Visszavezették tehát börtönébe. Midőn porkoláb másnap reggel bevitte hozzá a levelet, Grawaldolt holtan találta meg az ágyon. Megfejtetlen módon egy kés birtokába tudott jutni és biztos kézzel saját szívébe dőtte.

Andris megmaradt tett vallomása mellett; halálra ítéltetett, mely ítélet fejedelmi kegy által éltoshosszian tartó feygház büntetésre lön változtatva.

Grawald elfogatása — és a meggyilkolt Scharnau hullájának felkeresése utolsó hivatalos eljárása vala Werder rendőrtanácsosnak. — Még a következő napon, a nélkül, hogy Grombergen látogatást tett volna, visszavért M... be. Leköszönő levélét azonnal benyújtá.

Háiban kéité őt sógora, a re-főrigazgató, hogy hivatalában, melyben olvannya kitüntetetté magát, maradjon meg. Werder erre rá nem bírhatta. „Többé soha ez éleben, nem fogok rendőri szolgálatban működni; borzasztó lecskét kaptam! Mennyire megváltam én győződve az ártatlan Heiwald bűnösségében!” — Fáradhatlan iparkodással szerzettem meg ellene bizonyítékaimat és ha a véletlen Schurri napszámot nem hozta utamba, vagy ha oly eszes hivatalnok, mint a milyen Ewald — nem támozgott volna: Heiwald talán ma az esküdték által széke előtt állana és az ellene táplált néphitnél fogva egy „vétkes” szó, egy halálos ítélet könnyen kimondhatott volna. Ily felelősséget én többé magamra nem vállaltok!

Es állhatatos maradt. Megkapta elbocsátását, Ewald lön utódává.

Werder csekély anyai öröksége nem volt

A választás a szavazók nevének és lak-helyének nyilvános feljegyzése mellett, személyesen beadott szavazat-lapok által történik; ha a szavazat-lap több nevet tartalmaz, mint a hány bizottsági tagot a kerület választani jogosítva van, az utóbbi irt nevek számba nem vétetnek. A betöltött szavazatlapok a választás napján reggeli 8 órától kezdve esti 6 óráig a választási helyiségben az elnöknek adandók át; a megirt időn túl beadott szavazatlapok el nem fogadtatnak.

Ha az olyan választatik n e g, a ki mint egyik legfőbb adót fizető (virilis) már tagja a bizottságnak, és a választást elfogadja, helye a sorrendben következő legfőbb adót fizető (virilis) által pótolatik.

Az a ki több kerületben választatott meg, azon kerületet fogja képviselni, melyet a főispánhoz intézett nyilatkozata szerint képviselni kíván, — a többi kerület újból választ.

Felhívattatnak tehát az V-dik, II-dik és VI-dik választókerületek választói, hogy a választásra kitűzött időben és helyen — igazoló-jegyeiket és betöltött szavazat-lapjaikat magukkal vivén, — megjelenjenek.

A választási eljárásra vonatkozó panaszok vagy megválasztott tag választáshatási képessége ellen tett észrevételek a választástól számított 15 nap alatt az igazoló választmányhoz nyúj-tandók be.

Kelt Debreczenben, 1878. január 8-án.

Simonffy Imre, polgármester.

A törvényhatósági bizottság jelenlegi tagjainak nevsora tudomásvetél végett közöltetik.

- a) Választott bizottsági tagok: 1. Ábrahám László, 2. Albert István, 3. Antal Gábor, 4. Armós Bálint, 5. Balog István, 6. Beke Mihály, 7. Berghoffer István, 8. Bereczki István, 9. id. Bészler Lajos, 10. Besztercei Károly, 11. Borsi András, 12. Borsos Ferenc, 13. Bősörményi Pál, 14. Csicsó Lajos, 15. Daku Mihály, 16. Dávidházi Imre, 17. Diószegi János, 18. Dobray József, 19. Faragó István, 20. Gelencsér Pál, 21. Gombos István, 22. Gőnyei Károly, 23. Gyulai István, 24. Halmágyi Lipót, 25. Halmi Mihály, 26. Harsányi János, 27. Hajdu Ignác, 28. Horváth György, 29. Horváth József, 30. Horváth István, 31. Kacsócsics István, 32. Kádár Bálint, 33. Kardos István, 34. Kerékes György, 35. Karap Mór, 36. Kis Lajos, 37. Király Imre, 38. Komlóssy Imre, 39. Komlóssy Arthur, 40. Konti Lajos, 41. Koróssy Sándor, 42. Kuzsics Gábor, 43. Laky Lajos, 44. Mészáros József, 45. Mike Ferenc, 46. Mikszczy Károly, 47. Molnár György, 48. Móricz András, 49. Nagy Ferenc, 50. Nagy József, 51. Nemes Kálmán, 52. Némethi Gábor, 53. Némethi Lajos, 54. Niházi Dániel, 55. Ókros János, 56. Orbán József, 57. Pap József, 58. Patay István, 59. Polgári András, 60. dr. Popper Alajos, 61. Poroszlav László, 62. Récz György, 63. Révész Bálint, 64. Sárka Jakab, 65. Szabó Bálint, 66. M. Szabó József, 67. Szalai József, 68. Szatmári Sándor, 69. Szatmári Sándor, 90. Szőke István, 71. Tóth István, 72. Tóth András, 73. K. Tóth Mihály, 74. Tóth József, 75. Tüdös János, 76. Ungvári András, 77. Zöld István, 78. Zöld János, 79. Jobbagy János, 80. Jóna Dániel, 81. Varga Lajos, 82. Varjas István, 83. Vársári András, 84. Vertesi István, 85. Vertesi Lajos, 86. Vertesi János. Üresedésben van azon 7 bizottsági tag helye, mely a fentebb említett választás alkalmával fog betöltetni.

A debreczeni szabadelvű párt intéző bizottsága tegnap d. u. a városbáz nagytanács-teremben ülést tartván, egyhangulag elhatározta, hogy az itt említett bizottsági taghe-lyekre a szabadelvű párt tagjainak a következő polgártársakat ajánlja megválasztásul.

- 1. A Pé t e r f i a u t c z á b ó l. Harsányi Sándor, Vásáry István. 2. A p i a c u t c z á b ó l. V. Szabó Miklós, Fráter Imrét.

elégysége arra, hogy hazájában számára nyugodt állást biztosítson; nyugdíjra még számot nem tarthatott; tehát elhatározá, hogy másod-szor is kimegy Amerikába. De elutazása előtt nem tagadhatta meg magától, hogy el ne látogasson Grombergebe, — bucsut ne vegyen az előtte oly kedves két embertől, hogy velük kibékülve válhasson el tőlük örökre.

Több hét mult el, mióta Werder Idát legutoljára látta. Ezen legót álalt Grombergből mi bir sem jutott hozzá. Irni sem írt. Hogy találhatott volna módot Heiwald ur, hogy hozzá fordulhasson!

A koci, mely Werderert egy szép napon, késő ószszel az erdőn keresztül vitte, csendesen haladt a lator pusztá rosz utja zűmmögő homokján. Midőn a park szélét elérte, Werder tovább nem tudoztethetett magát. Leszállt a nehézkes járműről és a park utján gyors léptekkel sietett a grombergi ur lak felé. Ekkor, midőn a kigyózó uton egy örök zöld bokor mellett befordult, váratlanul előtte termett — Ida.

„Ida!” — „Werder!” — A leány hangos örömköltással reptült karjaiba.

Werder nem ment ki Amerikába. Ott él bájos kis nejével Grombergen. Heiwald ur az eddig az egész vidék által félreismert, most nagyra becsült férfit, gyermekei és unokáiban lel legfőbb boldogságát.

IKÓ. feje. Antai. r. s. szatár t. cz. február hó 2-é k e l y - z e t l e h y s é - r e n d e s k ö z - t a n k. t e s e. m e n t e. r l e g e l ö t e r - l e g e l ö t e r m i k é n t i. s a s a g i z a - z. 15-kén. t o s á g. á r. s a s u t D e b - r e c z e n b e n. SÉGET. s o i g e n. t i k — n a g y. g r e n d e l k e. g a g y u t c z a. h o l g y h á z a. (28) 1—3. DEBRECZENBEN.

